

รายงานการเดินทางไป ประเทศฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซีย

โครงการวรรณกรรมเพื่ออาเซียน ของสมาคมอาเซียน-ประเทศไทย

โดยนายประภัสสร เสวิกุล และ นางชุตินา เสวิกุล

ระหว่างวันที่ 30 กรกฎาคม ถึง 20 สิงหาคม 2552

ในการเดินทางครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ไปประเทศฟิลิปปินส์ 10 วันคือ ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม ถึง 8 สิงหาคม และ ไปประเทศอินโดนีเซีย อีก 10 วัน คือตั้งแต่วันที่ 11 ถึง 20 สิงหาคม

ฟิลิปปินส์

โดยภาพรวมสามารถเก็บข้อมูลได้ตามความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประเทศ ฟิลิปปินส์ ได้รับความกรุณาจากท่านเอกอัครราชทูตกุลกมุท สิงหราช ได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของฟิลิปปินส์ และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ อำนวยความสะดวกในเรื่องการเดินทาง การติดต่อประสานงานเพื่อพบกับบุคคลที่น่าสนใจในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

แต่เมื่อไปถึงได้วันเดียว อดีตประธานาธิบดีคอรราซอน อากวีโน ประธานาธิบดีหญิงคนแรกของฟิลิปปินส์ ได้ถึงแก่อนิจกรรม จึงได้เห็นภาพของประชาชนฟิลิปปินส์พากันออกมาแสดงความรักความอาลัยกันอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันพุธ ที่ 5 สิงหาคม ที่จะมีพิธีฝังศพ ที่สุสานของตระกูล ประชาชนจากทั่วสารทิศทั้งมะนิลาและเมืองต่าง ๆ พากันออกมารอรับขบวนเคลื่อนศพ ท่ามกลางสายฝนที่โปรยกระหน่ำอย่างไม่มีการยอมหนีไปไหน เป็นภาพที่ทำให้ประจักษ์ในความรัก ความอาลัยที่ประชาชนมีต่ออดีตประธานาธิบดีหญิงท่านนี้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในวันรุ่งขึ้นคณะของเราได้มีโอกาสไปคารวะศพของท่านที่สุสานของครอบครัว ในฐานะคนไทยที่ได้ร่วมเป็นประจักษ์พยานแห่งความเศร้าโศก รักและอาลัย จากคลื่นมหาชนที่หลั่งไหลกันมาอย่างเนืองแน่นในช่วงประวัติศาสตร์ครั้งนี้

สำหรับสถานที่ที่ได้ไปเยี่ยมชมเพิ่มเติมจากที่โปรแกรมวางไว้ให้ ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมถึงมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ที่อยู่ภายใต้การดูแลของเขต เป็นโรงเรียนเก่าแก่และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งอยู่ชานเมืองมะนิลา

นอกจากนี้ยังได้แวะไปเยี่ยม Hospicio De San Jose สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์เด็กและคนชราที่ยากจนแห่งแรกในมะนิลา ซึ่งดำเนินการมานานนับร้อยปีแล้ว ดำเนินงานโดยคณะแม่ชีที่อุทิศตัวเพื่อดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิด รวมไปถึงในเวลาต่อมาได้รับผู้สูงอายุที่ยังช่วยตัวเองได้ ให้เข้ามาเช่าบ้านพักอาศัย และผู้สูงอายุที่ยากไร้ เด็กของที่นี่หลายคนมีผู้มีใจเมตตาได้ขอไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม หลายราย และไปอยู่ในประเทศต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละปีผู้ปกครองจะพาเด็ก ๆ เหล่านี้กลับมาเยี่ยมเยียนเสมอ ทางสถานเลี้ยงเด็กจึงทำหนังสือชื่อ “ประเทศบ้านเกิดของเธอ” มอบเป็นของขวัญให้พวกเด็ก ๆ เหล่านี้ เพื่อให้รู้จักประเทศที่เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตัวเอง และให้ตระหนักว่า ตัวเองมีประเทศของตัวเองที่ต้องรักและช่วยกันปกป้องดูแลไม่ว่าจะไปอยู่ที่ใดก็ตาม พวกเขาก็คือคนฟิลิปปินส์

ทางด้านบุคคล เราได้พบกับ นักประวัติศาสตร์ คือ Mr. Jilvent T. Amar ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่หอสมุดแห่งชาติฟิลิปปินส์ ที่นำชมสถานที่และอธิบายความเป็นมาต่าง ๆ ให้ได้รับรู้ ทั้งระบบการจัดเก็บเอกสารสำคัญ ๆ ต่าง ๆ รวมทั้งสื่อดิจิทัล ซึ่งเป็นของใหม่ ที่ทางหอสมุดมีแผนกที่ดูแลการจัดเก็บ และจัดสร้าง โดยเฉพาะเพื่อคนพิการทางสายตานั้น มีห้องอัดเสียงเพื่ออ่านหนังสือให้คนพิการฟัง และคนที่ดูแลทางนี้ก็เป็นผู้พิการทางสายตาที่เข้ามาร่วมทำงานที่แผนกนี้เมื่อสิบกว่าปีมาแล้ว

ต่อมาเราได้พบกับ คุณ Day Cruz ที่ Tourist Department ซึ่งแนะนำให้หาโอกาสออกไปชมบรรยากาศและความเป็นไปของผู้คนตามเมืองต่าง ๆ รอบนอกของมะนิลา รวมทั้งเกาะต่าง ๆ แต่เนื่องด้วยระยะเวลาจำกัด คุณCruz จึงพยายามให้รายละเอียดคร่าว ๆ ของประเทศฟิลิปปินส์โดยรวม ได้มีการพูดคุยกันถึงเรื่องภาษาอังกฤษของคนฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นกลายเป็นที่รู้จักและเรียกกันว่า คาราบาวอิงลิช ซึ่งตัวคุณครูเองเป็นคนบัมบังเกยา ในเกาะลูซอน เล่าถึงความก้าวหน้าในการเดินทางท่องเที่ยวในฟิลิปปินส์ว่า เมื่อก่อนจะไปไหนที่ต้องกลับมาเริ่มต้นใหม่ที่มะนิลา แล้วค่อยไปอีกแห่งหนึ่ง แต่ปัจจุบันนี้ทางการได้ทำการเชื่อมเส้นทาง (Melting Part) ทำให้ การเดินทางสะดวกมากขึ้น และไม่จำเป็นต้องย้อนกลับมาเริ่มต้นใหม่ที่มะนิลาเช่นแต่ก่อน พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้ฟังว่า ถ้าจะไปเที่ยวที่เมือง เซบู แล้วก็สามารถเดินทางต่อไปยัง บัมบังก้า ได้เลย เป็นต้น โครงการ Melting Part จะทำให้การเดินทางในฟิลิปปินส์สะดวก สบาย และประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายได้มาก และเมื่อถามถึงเรื่องวรรณกรรม

คุณครูชอบบอกว่า ชอบอ่านงานวรรณกรรมมากเหมือนกัน แต่ที่ไม่ชอบเลยคือเลขคณิต เมื่อถามถึงทัศนคติของคนฟิลิปปินส์ในปัจจุบันว่าต้องการเป็นอะไรมากที่สุด คุณครูบอกว่า คนรุ่นใหม่คิดแต่จะอยากออกไป (ทำงาน) ต่างประเทศ คนรุ่นเก่าคิดแต่อยากเป็นครู อาชีพที่สนใจกันก็คือ การโรงแรม เอนจินีเยร์ และ อาสาสมัครต่าง ๆ และพูดเมื่อถึงสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อม คุณครูบอกว่า เมื่อก่อนแม่น้ำปราสิตในมะนิลา เคยสะอาดมาก แต่เดี๋ยวนี้สกปรก ประธานาธิบดีรามอส จึงเริ่มให้มีโครงการ “One Peso for the Prasit River” ขึ้นมา ก็ได้รับความร่วมมือที่ดี นอกจากนี้ ทางซูเปอร์มาร์เกต ซูมาร์ก ก็เริ่มทำโครงการ Can-Bottle นำกลับคืนมาให้ที่นี้ ก็จะได้ของเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการตอบแทน ก็เรียกว่าเป็นโครงการที่หลายฝ่ายเริ่มหาทางช่วยกันเพื่อให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น และคุณครูยังได้บอกว่า สำหรับเรื่องเกี่ยวกับวรรณกรรมนั้น คุณครูรู้จัก นักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ดัง ๆ ของฟิลิปปินส์หลายคน อยากหาโอกาสเชิญให้เราได้พบกับเพื่อน ๆ ที่เป็น นักเขียน นักหนังสือพิมพ์เหล่านี้ด้วย แต่พอรู้ว่าจะกลับวันที่ 8 สิงหาคมนี้แล้ว ก็เลยไม่สามารถนัดให้ได้เพราะ ระยะเวลากระชั้นมากเกินไป อย่างไรก็ตามก็สามารถติดต่อสอบถามกันได้ตลอดเวลาทางอีเมลล์

การสนทนาเป็นไปอย่างมิตรไมตรีที่ดี แม้ในช่วงแรกอาจจะยังแปลกหน้ากันอยู่ แต่เมื่อได้พูดคุยกันแล้ว ได้รับมิตรจิตที่ดี และมีความเห็นตรงกันในเรื่องวรรณกรรมที่สามารถเข้าถึงจิตใจของผู้คนได้เป็นอย่างดี และ กว้างไกล และหวังจะได้อ่านวรรณกรรมที่จะเขียนขึ้นเพื่อการนี้ คุณประภัสสร มอบหนังสือรวมเรื่องสั้นไทย ฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการขอบคุณ

อาจารย์มหาวิทยาลัยที่เราได้พบ มี 2 ท่าน คือ Prof. Augusto V. De Viana คณบดีคณะ ประวัติศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัย ซานโต โทมัส ซึ่งจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการพูดคุยกัน ทำให้ได้ ทราบมุมมองของประชาชนฟิลิปปินส์ที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันของชาวฟิลิปปินส์ และทัศนคติ ทางด้านการเมืองในช่วงนี้ซึ่งใกล้จะถึงเวลาเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งใหม่แล้ว โดยหลายคนกำลังจับตามองที่ ทำของประธานาธิบดีอาโรโย ซึ่งมีข่าวออกมาว่ากำลังจะหาทางเปลี่ยนกฎหมายเพื่อให้ตัวเองเป็น นายกรัฐมนตรี เพื่อจะได้ไม่ต้องลงจากอำนาจ เพราะใกล้จะครบวาระแล้ว แต่ประชาชนมองว่า รัฐบาลของอา รโย มีเรื่องการคอร์รัปชันสูง ดังนั้นจึงหาทางคัดค้านแนวคิดนี้ ประจวบกับพลังคลื่นประชาชนที่ออกมาแสดง ความรักความอาลัยนางคอรารซอน อควิโนโดยถือนางคอรารซอนหรือ คอรี นำประชาธิปไตยกลับคืนมาสู่คน ฟิลิปปินส์ จึงจะไม่ยอมที่จะต้องสูญเสียไปอีก

และท่านที่ 2 คือ Prof. Zosimo E. Lee คณบดี คณะวิทยาศาสตร์และปรัชญา ที่มหาวิทยาลัย ยู พี ไอ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ และนักศึกษาในอดีตมีบทบาทสำคัญทางการเมือง ก็ให้ความเห็นในทำนอง เดียวกันว่า จากภาพของคลื่นประชาชนที่ออกมาเช่นนั้นทำให้นางอาโรโยต้องคิดหนัก แต่ความที่คนฟิลิปปินส์นั้น

เป็นคนที่ชอบเสียงเพลง ชอบการร้องรำทำเพลง ซึ่งอาจารย์บอกว่าอันนี้ก็รับมาตั้งแต่ครั้งที่สเปนเข้ามาแล้ว ทำให้ถึงแม้เหตุการณ์อาจจะดูเหมือนแรงแต่ยังไงก็ยังประทับใจได้ เพราะคนฟิลิปปินส์ค่อนข้างจะเป็นคนที่ขึ้นกับ อารมณ์ we are very emotional people ส่วนเมื่อถามว่าคนฟิลิปปินส์มองคนไทยอย่างไรบ้าง อาจารย์บอกว่า คนฟิลิปปินส์มองภาพคนไทยว่าเป็นคนสุภาพ ยึดมั่นในวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี มีการปฏิบัติตัวที่อยู่ในกรอบที่ดี เมื่อคุยกันถึงเรื่องการเมืองในปัจจุบัน อาจารย์ถามกลับว่าดูข่าวเมื่อคืนไหม ที่ถนนอาโยธา ที่ผู้คนออกมาห้อมล้อม(รอบขบวนแห่ศพ) แสดงให้เห็นว่าถ้าใครทำอะไรขึ้นมา พลังประชาชนเหล่านี้ยังมีอยู่ จึงน่ากลัวมาก

นอกจากนี้เราได้ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์การเมืองที่กำลังเตรียมการเปิด ซึ่งทางผู้อำนวยการให้เจ้าหน้าที่มาพาคณะเราชม เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของประเทศและบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญ ซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงของประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งจัดทำได้ดีมาก

หลังจากนั้น เรายังได้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ภายในทำเนียบประธานาธิบดีที่ มาลากันยัง ด้วย เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรักษาประวัติและสิ่งของต่าง ๆ ของ ประธานาธิบดีแต่ละคนของฟิลิปปินส์ ที่มีมากที่สุดคือบรรดาหนังสือเก่าที่หายากของอดีตประธานาธิบดีมาร์กอส และสมบัติบางส่วนของนางอีลเมลดา ภรรยา นอกจากนี้ยังมีห้องที่เก็บของขวัญที่รัฐบาลประเทศอื่นมอบให้มา ถือเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ทำให้ประชาชนรักอดีตประธานาธิบดี รามอล แมกไซไซ เพราะเป็นคนแรกที่เปิดทำเนียบมาลากันยังให้ผู้คนทั่วไปเข้ามาสัมผัสได้

คนสุดท้ายที่ได้พบและประทับใจไม่น้อยคือคุณBarbara C. Gonzalez เป็นนักเขียนและจิตรกร ที่สืบเชื้อสายมาจากบุคคลผู้เป็นวีรบุรุษของประเทศคือ Rizal ซึ่งเป็นคนแรกที่ปลุกจิตสำนึกด้วยข้อเขียนของตนให้ประชาชนฟิลิปปินส์ลุกขึ้นมาเรียกร้องเอกราชจากสเปน จนถูกสเปนจับยิงเป้า คุณบาร์บารา เป็นรุ่นหลานหลานซึ่งเมื่อสืบไปก็พบว่าตัวเองเป็นญาติเชื้อสายเดียวกับคุณ Rizal ปัจจุบันคุณบาร์บารา เป็นคอลัมนิสต์และเป็นศิลปิน วาดภาพ และทำงานศิลปะขายที่ตลาดนัด ทั้งนี้ด้วยความโดดเด่นในงาน ทำให้เป็นที่รู้จักของผู้คนเป็นอย่างดี งานของคุณกอนซาเลสยังคงผูกพันกับความเชื่อดั้งเดิม ช่วยให้ขวัญและกำลังใจกับผู้เป็นเจ้าของด้วย

คุณบาร์บาราเป็นหนึ่งในบรรดาคนฟิลิปปินส์ที่ได้รับผลกระทบทางจิตใจอย่างรุนแรงในยุคที่ญี่ปุ่นยึดครองฟิลิปปินส์ เพราะต้องสูญเสียบิดาและลุงไปในเหตุการณ์ครั้งนี้

ส่วนสถานที่นอกเมืองได้ไปชมเมืองเก่าที่มีภูเขาไฟ ที่บางครั้งก็ยังปะทุพ่นควันและลาวาออกมาเนือง ๆ ซึ่งกลายเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียง ทำให้ได้เห็นบรรยากาศรอบนอกเมืองมะนิลาด้วย

นอกจากนั้นต้องอาศัยข้อมูลเพิ่มเติมอีกมาก ซึ่งทำให้จำเป็นต้องซื้อหนังสือเพิ่มเติมอีกหลายเล่ม

อินโดนีเซีย

ทางด้านประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเราเดินทางไปถึงในช่วงเย็นของวันอังคารที่ 11 สิงหาคม 2552 ซึ่งท่านทูตอัครสิทธิฯ กรุณาจัดเลี้ยงอาหารค่ำที่ทำเนียบ ทำให้ได้พบกับเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ที่ไปประจำอยู่ที่อินโดนีเซียด้วย หลังจากนั้นก็เข้าพักที่ Ascott Hotel

วันรุ่งขึ้น คุณภักทรนันท์ คุณจิ๋ว และคุณปานสิริ นำคณะของคุณประภัสสร เดินทางไปเมืองบันดุง ไปถึงช่วงบ่าย พบคุณอิมทิพย์ บัติโชติ ชูฮาร์ดี ได้มอบหนังสือ 100ปี วังบางขุนพรหม ที่ทางสมาคมอาเซียน – ประเทศไทย ฝากไปให้คุณอิมทิพย์ พร้อมหนังสือรวมเรื่องสั้นไทย จดหมายจากชายชราตาบอด ซึ่งได้รับรางวัลจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประจำปี 2549 ฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ ชื่อ “Letter from a Blind Old Man” ซึ่งคุณอิมทิพย์ แสดงความยินดีที่ได้เห็นเป็นฉบับภาษาอังกฤษ และบอกจะขอนำไปอ่านเพื่อนำวรรณกรรมไทยให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มแวดวงวรรณกรรมที่เป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งคุณประภัสสรบอกว่ายินดีเพราะเล่มนี้ตั้งใจนำมาเพื่อมอบเป็นของขวัญระลึกและเผยแพร่วรรณกรรมไทยให้กับผู้ที่ได้พบในประเทศฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย ในการเดินทางมาครั้งนี้

จากนั้นคุณอิมทิพย์ พาคณะ ไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารพื้นเมืองของบันดุง และแวะซื้อของที่จำเป็นเพื่อเยี่ยมเยียนคุณป้าวิไล คนไทยที่อยู่อินโดนีเซียมานานมาก ซึ่งตอนนี้อยู่ที่เมืองบันดุงด้วย คณะเดินทางขึ้นเขาไปจนพบได้พูดคุยกับคุณป้าประมาณ 1 ชั่วโมงก็เดินทางไปยังไร่ชาที่เป็นไร่ชาแห่งแรกในบันดุง ไร่ชาแห่งนี้มีเจ้าของเป็นชาวฮอลแลนด์ที่เข้ามาทำกิจการปลูกใบชาตั้งแต่สมัยที่ฮอลแลนด์เข้ามาปกครองอินโดนีเซีย

คืนนั้น พักที่โรงแรมในไร่ชา

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังอาหารเช้าแล้ว ได้ไปเยี่ยมชมไร่ชา และโรงงาน โดยคุณภักทรนันท์และคุณจิ๋วแยกกลับไปจากardt้าก่อน ส่วนคณะเราไปต่อกันที่ในเมืองบันดุง และไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารซึ่งเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระนครสวรรค์ฯ ตามที่คุณประภัสสรฯ ได้แจ้งความจำนงอยากจะได้ไปชมไว้ จากนั้นไปพบคุณAlbert บนเขาที่ปัจจุบันเป็นไร่ชาไอศกรีมที่เคยเป็นสวนดอกไม้ที่สวยงามของสมเด็จพระนครสวรรค์ฯ ได้สนทนาเรื่องราวในอดีตกันพอสมควร และด้วยอภัยยศอันดี จากนั้นจึงกลับไปส่งคุณอิมทิพย์ที่บ้านที่บันดุงก่อนคณะเดินทางกลับจากardt้า

รุ่งขึ้นที่จากรั้ว ได้ไปชมเมือง และพิพิธภัณฑ์บ้างเล็กน้อย เพราะใกล้เวลาปิดพักตอนเที่ยง ที่จากรั้ว
ต้า ในช่วงนี้ใกล้วันฉลองวันชาติ จึงได้ชมบรรยากาศเตรียมการฉลองกันอย่างคึกคัก

บุคคลที่คณะได้ไปพบจึงมีเพียง ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการค้า กระทรวงวัฒนธรรมและท่องเที่ยว คือ
คุณ Syamsul Lussa ซึ่งให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ทางคุณประภัสสรฯ ได้มอบของที่ระลึกเป็นผ้าไทย ให้คุณไซ
ฮัมซูล ลุซซา และเมื่อสนทนาสักพัก บรรยากาศก็เป็นไปอย่างอบอุ่นยิ่งขึ้นเมื่อคุณไซฮัมซูลเล่าถึงช่วงที่ได้ทุนไป
เรียนที่ออสเตรเลีย และพอทราบว่าคุณประภัสสรฯ ก็ได้ทุนไปเรียนที่เมลเบิร์นเช่นกัน ก็ทำให้คุ้นเคยกันยิ่งขึ้น
และเล่าให้ฟังเกี่ยวกับทางด้านการท่องเที่ยว ของอินโดนีเซียที่มีแนวโน้มนักท่องเที่ยวเข้ามาสูงสุดในช่วงนี้
ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่เคยเพิ่มขนาดนี้ คุณประภัสสรฯ ถามถึงข่าวการระเบิดที่เกิดขึ้นในจากรั้วต้าเมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า
มีผลกระทบกับการท่องเที่ยวอย่างไรบ้างหรือไม่ คุณลุซซาตอบว่าไม่มาก เมื่อเทียบกับครั้งที่เกิดขึ้นในบาหลี ซึ่ง
คุณลุซซาบอกว่า ปัญหาเรื่องนี้แก้ไขจบได้ภายในวันสองวัน และรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ก็ไม่ออกประกาศเตือน
หรือห้ามผู้คนของตนแต่อย่างใด โดยสรุปแล้วส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังคงเข้ามาเที่ยว
อินโดนีเซียมากขึ้นเป็นเพราะการบอกปากต่อปากกัน และทางการท่องเที่ยวของอินโดฯ ก็มุ่งหาสถานที่ใหม่ ๆ
เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักอินโดนีเซียมากขึ้น

ในช่วงเสาร์อาทิตย์ ที่ 15 -16 สิงหาคม คณะไปเมืองยอร์คยากรั้วต้า และขึ้นไปชม
พิพิธภัณฑ์บนเขาใกล้ภูเขาไฟ ที่พิพิธภัณฑ์สร้างได้อย่างน่าชมมาก ได้ไปพักค้างที่วัดไทย และรุ่งเช้าแวะชมอนุโร
บูโต และวัดสำคัญอีกเล็กน้อย และเยี่ยมชมพระราชวังและส่วนที่เป็นเขตอาบน้ำในพระราชวัง กับดูบรรยากาศ
เมืองยอร์คยากรั้วต้า ก่อนบินกลับจากรั้วต้าในตอนค่ำ

นอกจากนั้นเป็นการเยี่ยมชมสถานที่ และดูบรรยากาศ เป็นส่วนใหญ่ แม้ในวันก่อนเดินทางกลับ
ทางคุณเปรมฤดี ตรีชัยาลวงศ์ นิตดาจารย์มหาวิทยาลัย แต่การเดินทางไม่สามารถฝ่ารถที่ติดอย่างมากโดยไม่
รู้สาเหตุได้ ทำให้ในที่สุดต้องขอยกเลิกนัดไป และจะติดต่อกันทางอีเมลต่อไป

สรุปที่อินโดนีเซีย ได้ข้อมูลที่บ้านดู พอสมควร แต่ในจากรั้วต้าเป็นการเก็บบรรยากาศ โดยรวมถือว่าได้
สัมผัสบรรยากาศจริงแม้จะไม่มากอย่างที่คาดหวังไว้ ก็ตาม จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสืออีก
หลายเล่มเช่นกัน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมให้การต้อนรับ ช่วยเหลือ และประสานงานให้การเดินทางไปเก็บข้อมูลใน
ทั้ง 2 ประเทศ ในโครงการสร้างงานวรรณกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
ของสมาคมอาเซียน – ประเทศไทย ในครั้งนี้